

Arlhamogha prathemaSargah : Prarambham 92 Ec

॥ अ॒य॒मा॒द्य॒ प्रथ॑म॒सर्गः॑ प्रा॒र॒भुः॑ ॥ ८॥

१११

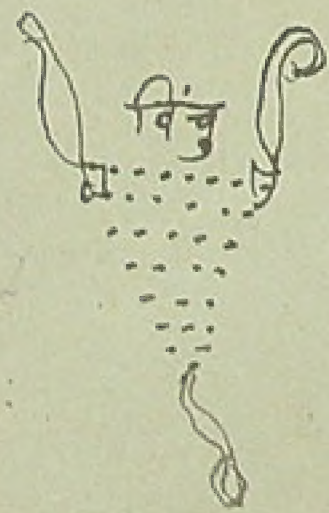
३/१/१२ Ec

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वत्येनमः॥ त्रिषुः पतिश्रीमतिशासितुं जगन्निवासो वसुदेवसप्तमि॥ वसंददशावतरंतमं
बराधिरं प्यगंगागभुवं मुनिंदरिः॥ १॥ दिधाकृतात्मा किमयं दिवाकरो विधूमरो विः किमयं हुताशनः॥ गतंति
रश्मीनमनूरुसारथेः प्रसिद्धमूर्ध्वज्वलनं हविभुजः॥ पतत्यधो धामविसारि सर्वतः किमेतदित्याकुलमीक्षितं
जनेः॥ २॥ त्रयस्त्रिषामित्यवधारितं पुरातनः शरीरीति विभावित्ता कृतिं॥ विभुर्विभक्ता वयवं पुमानिति क्रमा
दमुं नारद इत्यबोधिसः॥ ३॥ नवानधो धो बृहत्तः पयोधरान् समूढ कर्पूरपराग पांदुरं॥ क्षणं क्षणो
स्ति सगजेन्द्रकृतिना स्फुटो मं भूति सितेन शंखना॥ ४॥ पिशंगमौं जीयुजमर्जुन छविं वसान

माघप्र० मेणाजिनमंजनद्युति ॥ सुवर्णसूत्राकलिताधरांबरविडंबयंतंशितिवाससस्तनुं ॥ ५ ॥ दधानमंजोरुहके
 १॥ सरद्युतीजटाः शरच्चंद्रमरीचिरोचिषं ॥ विपाकपिंगास्तुहिनस्थलीरुहो धराधरेद्रं व्रततीतती
 रिव ॥ ६ ॥ विहंगराजां गरुहेरिवायतेहिरण्मयो वीनुहवल्लितंतुभिः ॥ कृतोयवीतंहिमशुभ्र
 मुच्चैर्घनंघनांतेतडितांगणैरिव ॥ ७ ॥ निमर्गचित्रोज्वलसूक्ष्मपक्ष्मणालसद्विसंघेदसितां
 गसंगिना ॥ चकासतंचारुचमूरुचर्मणाकुर्येननागेन्द्रमिवेन्द्रवाहनं ॥ ८ ॥ अजस्रमास्फालि
 तवल्लकीगुणक्षतो ज्वलांगुष्ठनखांशुभिर्नया ॥ पुरःप्रवालैरिव पूरिताधियाविभांतमच्छस्फटिका
 क्षमालया ॥ ९ ॥ रणद्विराघटनयानभस्वतः पूयान्विनिश्रुतिमंडलस्वरैः ॥ स्पृगीभवद्भामविरोषमूर्च्छनामवेक्ष्यमा
 णमहतीमुहुर्मुहुः ॥ १० ॥ ॥ ११ ॥

Arhamagha prathamasargah : Prarambhamo. 92 Ec

1999

॥ अयमाद्यप्रथमसर्गः प्रारंभः ॥ १ ॥

3/2/92 Ec

अशेषतीर्थोपहृताः कमंडलोर्निधाय पाण्यं ऋषिणाभ्युदीरिताः ॥ अघोघविध्वंसविधोपदीयसीर्नतेन मूढाहरिरग्र
हीदयः ॥ १८ ॥ सकांचनेयत्रमुनेरनुज्ञयानवाबुदश्यामनुन्यवीक्षत ॥ जिगायजं बूजनि तश्चियश्चियं सुमेरुः शृंगस्यत
दातदासनं ॥ १९ ॥ सतत्पकार्तस्वरभास्वरांबरः कठोरताराधिपलांछनछविः ॥ विदियुते वाडवजातवेदसः शि
खाभिराश्लिष्ट इवांससांनिधिः ॥ २० ॥ रथांगपाणेः पटलेन रोचिषामधिचिषः संवलिता विरोजिरे ॥ चलत्य
लाशांतरगोचरास्तरोस्तुषारमूर्तेरिव नक्तमंशवः ॥ २१ ॥ प्रफुल्लतापि छनिभैरभीशक्तिः शुभैश्च सप्त पछदयां सुपांडु
भिः ॥ २२ ॥ परस्परेण धुरितामलछवीते देकवणाविवृतौ बभूवतुः ॥ २३ ॥ युगांतकालप्रतिसंहतात्मनो जगंति
यस्यांसविकाशमासत ॥ तनौ समुस्तन्नने केठभाट्टिषः स्तपोधनाभ्यागमसंभवामुदः ॥ २४ ॥ निदाघधामानमि
वाविदीधितिमुदाविकासं मुनिमभ्युपेयुषी ॥ विलोचने विध्वंसि श्रिताश्रिणी संपुंडरीकाक्ष इति स्फुटो भवत् ॥ २५ ॥

सितंसितिस्मात्कतरां मुनेर्वपुर्विसारिभिः सौधमिवाथलं भयन ॥ द्विजावलि व्याजनिशाकरांशुभिः शुचिस्मितां वा
चमवोचदं मुतः ॥ २६ ॥ हरत्यसंधे प्रतिहेतुरेष्यतः शूभस्य पूवाचरिते कृतं शूभेः ॥ शरीरभाजां भवदीयदर्शिन्य
नक्तिकालत्रितये पियोग्यतां ॥ २७ ॥ जगत्पर्वप्राप्तसदस्रभानुनानयनैर्नितुं समभाविभानुना ॥ प्रसस्यते जोभिः यं
संस्पृतांगतैस्त्वस्त्वानुन्नमनुन्नमंतमः ॥ २८ ॥ कृतप्रजापते मकृता प्रजासृजा सुपात्रनिक्षेपनिराकुला
त्मना ॥ स दोषयोगे पि गुरुस्त्वमद्वयोनिधिः श्रुतीनां धनसंपदामिव ॥ २९ ॥ विलोकनेनेव
तवामुनामुने कृतः कृतायोस्मिनि बहिराहसा ॥ तथापि शुश्रूषुर्बहुं गरीयसी गिरोथवा
श्रेयसिकेन तत्प्यते ॥ ३० ॥

माघ०॥

२॥

गतस्त्वेहोप्यागमनप्रयोजनं वदेति वक्तुं व्यवसीयते यथा ॥ न नोति न स्तामुदितास्मि गोरवो गुरुस्ते वै वागमस ए
षधृष्टो ॥ २० ॥ इति बुवंतं तं मूवाच स व्रतिन वाच्यमित्थं पुनरुच्यते मत्तया ॥ त्वमेव साक्षात्क
रणीय इत्यतः किमस्ति कार्यं गुरुयोगिनामपि ॥ ३१ ॥ उदीर्णरागप्रतिरोधकं जने रभसि
संस्तुण्ण तयाति दुर्गमं ॥ उपेयुषो मोक्षपथं मनस्विनः स्वमेव मम निरुपाय संश्रया ॥ ३२ ॥
उदासिता रंति गृहीतमाने से गृहीतमध्यात्मदशा कथंचन ॥ बहिर्येकारं प्रकृतेः पृथग्विदुः पुरातनं त्वां
(पुरुषं पुरा विदः ॥ ३३ ॥ निवेशया ह मासि धेहे लोकोत्तं फणाभिलां छादनमेकमोकसः ॥ जगत्रये

महदादिषोडश

निवर्त्य सोऽनुव्रजतः कृतानतीनतीन्द्रियज्ञाननिधिर्नमसदः ॥ समा सदत्सादि तैदेस्य संपदः पदं महेंद्रालय चारुचक्रिणः
२३ ॥ पतस्य तंग प्रतिमस्तपोनिधिः पुरोस्यया वन्द्य भुवि चलीयत ॥ गिरेस्तडित्वानिवत्ता वदुश्चैर्जवेन पीठादु
दतिष्ठदच्युतः ॥ २४ ॥ अथ प्रयत्नो नमि तानमस्तु ये धर्ते कथंचित्फणिनां गणे रधः ॥ न्यधायिषा तामभिदेव की
मुत्तं मुतेन धातुश्वर णो भुवं स्तले ॥ २५ ॥ तमर्घ्यमर्घ्यादिवयादि पूरुषः सपर्यया साधु सपर्यय पूजन्त ॥ गृहानुः
पेतुं प्रणयादभीषा वो भवन्ति नापुण्य कृतां मनीषिणः ॥ २६ ॥ नया वदेता बुदयश्यदु स्थितो जनस्तुषारं जनपर्वता
विव ॥ स्वहस्त दत्ते मुनिमासेन मुनिश्चिरं तनस्तावदभिच्यवी विशत् ॥ २७ ॥ महामहानीलशिलारुचः पुरोनिष
दिवाकं स केषः सविष्टरे ॥ श्रितो दयाद्रेरभिसायमुश्चैरचूचुरच्चंद्रमसो भिरामतां ॥ २८ ॥ विधाय तस्या
पचितिं प्रसदुषः प्रकामस प्रीयत यज्वनां प्रियः ॥ गृहीतुमार्यान् परिचयया मुहुर्महानुभावादिनितां तमर्थिनः ॥ २९ ॥

प्रवृत्त एव स्वयमुत्सित क्लमः क्रमेण पेचुं भुवनद्विषामसि ॥ तथापि वात्वाल तया युनक्ति मां मिथ स्तदा
 साषण लोलुपं मनः ॥ ४० ॥ तदिदं संदिष्टमुपेद्र्य द्वचः क्षणं मया विश्वजनीनमुच्यते ॥ समं
 स्तकार्येषु गतेन धुर्यता महिद्विषः स्तद्रवतानि शम्यतां ॥ ४१ ॥ अभूदभ्रमिः प्रतिपक्षजन्मनां
 भियां तन्न जस्तपनघुतिदिर्तः ॥ यो मिंद्रशब्दार्थी निषूदनं हरेर्हिरण्यपूर्वं कौशिपुं प्रचक्षते ॥ ४२ ॥ समस्त
 रेणास्मरदसुपेयुषा चिराय नान्मः प्रथमाभिधेयतां ॥ भयस्य पूर्वावरत्नराशिना मनस्सु येन युसदां
 न्यधीयत ॥ ४३ ॥ दिशामधीशांश्चतुरो मत्सुरानपास्य तं रागहताः शिषे विरे ॥ अवापुरार-
 प्य ततश्च लाहति प्रवादमुच्चैरयशः स्करं श्रियः ॥ ४४ ॥ पुराणि दुर्गाणि निशातमायुधं-

बलानि शूराणि घनाश्च कंचुकाः ॥ स्वयं पशुभिर्युष्मिन्नाकिनां गणैस्तमाशंक्य तदादिचक्रिरे ॥ ४५ ॥ ससंचरि
षण्मुवनां तरेषु यां यदृष्ट्याश्चिन्त्यदाश्रयश्रियां ॥ अकारितस्ये मुकुटोपलसवलतूकेरेस्त्रिसंध्यं त्रिदेशो दि
शेनमः ॥ ४६ ॥ सदा छटाभिन्नघनेन बिभ्रता नृसिंहसंहीमतनुं तनुं त्वया ॥ समुर्ग्यं कांतास्तनसंगमं गुरे
रुरो विदारं प्रातिचस्करे नखैः ॥ ४७ ॥ विनोदमिच्छन्त्यदर्पजन्मनारयेन कंद्वालिदशैः समंपुनः ॥ सरा
वणोनामनि कामभीषणं बभ्रुवरद्वयतरद्वयं दिवः ॥ ४८ ॥ प्रभुर्वभ्रुषुवनत्रयस्ययः शिरोतिरागा
दशमंचिकर्तिषुः ॥ अतर्कयद्द्विघ्नमिव दसाहसः प्रसादमिच्छसदशपि नाकिनः ॥ ४९ ॥ समुद्विप
न्यः पृथिवीभृतां वरं वरप्रदानस्य चकार श्रुतिनः ॥ त्रसन्तुषाराद्रिस्ततासंभ्रमस्वयंगदाश्चैषस्त्व
ननिष्कृयां ॥ ५० ॥ पुरीमवस्कंदलुनीदिनंदनं मुषाणरत्नानि हरा मरांगनाः ॥ विगृह्य चक्रे नमुवि

द्विषावलीयद्रथमस्वास्थ्यमहर्दिर्वैद्विदिवः॥५९॥ लीसे लयातानि न भर्तुरभिमोर्नचित्रमुच्चैः
श्रवसः पदक्रमं॥ विचक्ष्वचक्रेन अनुद्रुतः संयतितेन केवलं बलस्य शत्रुः प्रशशंशशीघ्रता॥५२
अशकुवनसोढुमधीरलोचनः सहस्ररश्मिरिवयस्यदर्शनं॥ प्रविश्य देसाद्रिगुहागृहान्तरं निनाव
भिष्यद्विवसानि कोशिकः॥५३॥ बुबुहच्छिलानिधुरकं ठघदृनाद्विकीर्णलोलाग्निकणसु
रद्विषः॥ जगत्प्रभोरप्रसहिष्णुवे स्ववंनेचक्रमस्याक्रमताधिकं धूरं॥५४॥ विभिन्न
रत्नः कलुषीभवन्मुहुर्मदेनदंतीवमनुष्यधर्मणः निरस्तगांभीर्यमपास्तपुष्पकंप्रक
पयामासनमानसनसः॥५५॥

कस्थपतिस्त्वमुच्चैरहीश्वरः संभशिरः सुप्रतलं॥३४॥ अनन्यगुर्वस्तिवकेनेकेवलं पुराणमूर्तेमहि
मावगम्यते॥ मनुष्यजन्मापि सुरासुरा नृणे भवान्मवाच्छेदकरेकरास्यधः॥३५॥ त्वष्टकरिष्यन्नि
तिभारभंगुराममुंकिलत्वं त्रिदिवा दवातरः॥ उदृढलोकत्रितयेन सांप्रतं गुरुधरित्रीर्यैकिते तं रा
वया॥३६॥ निजोजसोऽजामयितुं जगद्रुहामुपाजिहीथानमहीतलं यदि॥ समाहितैरप्यनि
रूपितस्तत्पदं दृशः स्याः कथमीशमाहृशां॥३७॥ उद्युतं पातुमदो मदो धैर्ये स्तमेव वि
श्वं मरविश्वमीशिवे॥ अतैरवेः क्षालयितुं क्षमेतकः क्षपातमस्कांढमलीमसं नभः॥३८॥ करो
निकं सादिमहीभृतां वधाज्जनो मगायामिवयत्तव स्तवं॥ हरेरिष्याद्वपुरः सुरासुरद्विषद्विषः
प्रत्युत्सातिरस्त्रक्रिया॥३९॥

॥ ८३ ॥ : ॥ ८३ ॥ ८३ ॥ ८३ ॥

रणे पुत्रस्य प्राहिताम चेत्तराखरोषं कण्ठपराङ्मुखी कृताः ॥ प्रहृष्टिरेवो रगदा
तरङ्गो ज्ञायेन कंठं समयाः प्रपेरिरे ॥ ८४ ॥ ॥ परेतमर्तुर्महिषो मुनाधनुः विधातमुखावि
बाणसंकुलः ॥ हते पिभारे महतः स्त्रपाभरातु उवाहदुःखेन भूतानतं शिरः ॥ ८५ ॥ ॥ स्पशं नमशंकं समये श
चावपी स्थितः करगे रसमग्रे प्रातिभिः ॥ अधर्मधर्मोदिकविदुमोकि कै रलं चकार स्वधूरहस्करः ॥ ८६ ॥
कलासमग्रेण गृहानुभुं च नामनस्विनीरत्नयितुं यदीयसा ॥ विहासि नस्तस्य रतिवित्तवित्तान
व्य नर्मसान्निभमकारि नेदुना ॥ ८७ ॥ निशांतनारी परिधानधूननस्फुटगसाप्पुल्लुल्लवधुषः ॥ ८८ ॥
प्रियणतस्या नुपराधवाधितः प्रकंपने नानुचकं पिरेः सुराः ॥ ८९ ॥ ॥ तिरस्कृतं स्यज
नामिभामिना मुहुर्महिम्ना महसां महियसा ॥ वभरवांषादि

माघ ०

परस्यमर्त्तविधमुसतांनिजंदिजिह्वादिषमजिह्वागामिभिः॥ तमिधुमारुधयितुंसकर्णकैःकुलेर्नभेजेफुणिनांभुजंगता॥६३॥ तदीयमातंगघटाविद्यद्वितैःकटस्थलप्रोक्षित सर्गप्र॥
दानावारिभिः॥ गृहीतदिक्कैरपुननिवतिभिश्चिरायथाथार्थमलंविदिग्गेजे॥६४॥ असीदण्डिष्ठोरपितस्यसोमणःसुरेद्रवंदीश्वसितानिलेयथा॥ सचंदनांभःकणको
मैलेसायावधुर्जलाद्रापर्वनेर्ननिवेवो॥६५॥ तपेनवर्षाशरदादिमानमोवसेतलक्ष्म्याशिरिहःसमेत्यच॥ प्रसूनाकिसिंदधतःसदत्तवपुरेस्वरासव्यकुटुंबिताययुः॥ मि
६६॥ अमानुर्वजागमकुंजलेमनोःप्रज्ञाविजंभाविनमंतमात्मनः॥ भुमोचजानंनपिजानकीयेनेसदोक्षिमोनेकथनादिमानिनुः॥६७॥ स्मरसदोदाराश्रीभवत्सवा
नमंबनांतीद्विनितापहारिणं॥ यवोपिमाबिसलज्जलाविलंबिलंखलंकांविनिकषादनिप्यति॥६८॥ अयोपपतिंघलनापरोपरासवाप्यशेखरदेवभरणि
कांम्॥ तिरोहिताकाशशिथुपालसंज्ञयाप्रतीयतेसंप्रतिमायसापुरेः॥६९॥ सवालभ्रासीद्विषुषाचतुर्भुजोमुखेनपूणेन्दुनिभालितोचनः॥ ५
युकाकरकांतमहीमृदुचक्रेःसंशयंसेप्रतिनिजासारविः॥७०॥ स्वयंविधातास्त्रदेस्यचक्षसांमनुग्रहावग्रहवोर्येष्टया॥ दशाननादीन्
किरापदेवतावितीर्णवीर्यानिशायारुसस्यसो॥७१॥ वलावलेपादधुनापिपूर्ववत्प्रवाप्यतेतेनजगज्जीगीषुणा॥ सतीवयो
षित्कृतिःशक्तिरुक्तापुमांसमप्येतिमवांतरेषपी॥७२॥ हृदयमरिवधोदयादवापद्रुटिमदधातुनः

पु पुरंदरस्य॥ धनपुलकपुलेमजाकुचाग्रदुतपरिरंभनिपीडनक्षमत्वं॥७४॥